

Antreprenoriatul romilor în România

Rezultatele proiectului de cercetare CRPE privind profile ale micilor intreprinzatori
romi si accesul acestora la capital prin microfinanțare

24 Noiembrie 2015

Despre proiect

Principalul instrument de cercetare:

-cercetare de teren – interviuri în profunzime cu 100 de mici antreprenori de etnie romă, care derulează activități economice atât individual, cât și în cadrul unor întreprinderi de economie socială

Obiective:

- **realizarea de profile de antreprenori romi din diverse industrii și domenii (de la colectare fier vechi la comerț, de la turism la meșteșuguri);**
- **evaluarea situației micilor întreprinzători romi din punctul de vedere al cunoștințelor financiare, al accesului la capital, al viitoarelor necesități de finanțare;**
- **creionarea de propuneri de politici publice care să vizeze îmbunătățirea accesului la capital pentru întreprinzători aparținând acestor grupuri vulnerabile și incluziunea economică a acestora**

Statisticile de la care am pornit

Rapporteur ONU pe drepturile omului: Romania “in denial about extent of poverty”

- 70% din romii care locuiesc în România se încadrează în categoria de vulnerabilitate economică (BM) – de 10 ori mai mult decât populația majoritară.
- 30% din romii din România sunt implicați în circuitul economic (au o formă de venit), iar 3% dintre aceștia derulează activități generatoare de venit pe cont propriu – sunt antreprenori => minim 18 000 de persoane de etnie romă sunt mici întreprinzători, majoritatea dintre aceștia activând în sectorul informal.
- Excluziune financiară: doar 6% dintre romii dețineau în 2011 un cont curent la bancă în România, spre deosebire de 23% din populația generală. În același timp, doar 44% dintre gospodăriile de romii (procentul scade până la 26% în mediul rural) sunt situate la mai puțin de 3 km de o unitate bancară, spre deosebire de procentul populației generale, care este de 85%
- 44% dintre antreprenorii romii din România au identificat lipsa finanțării ca fiind principala problemă în demararea unei afaceri

Rezultate (I)

- Profituri: 500-2000 lei/lună în cazul meșteșugarilor, comercianților, meșterilor, crește la nivelul 2000-4000 lei/lună în cazul antreprenorilor din domeniul serviciilor (frizerie, vulcanizare auto, pizzerie, intermediere) sau construcțiilor
- **71 dintre antreprenorii romi au declarat că ar avea nevoie de împrumuturi în scopuri productive;**
- Sumele pe care acești oameni le-ar împrumuta se situează de cele mai multe ori în intervalul **5000-7500 Euro;**

Rezultate (II)

- 41 dintre cei intervievați nu împrumutaseră pînă acum bani nici pentru scopuri personale, nici pentru demersuri lucrative. 7 antreprenori împrumutaseră bani de la bancă pentru capital circulant/investiții. 39 se împrumutaseră în scopuri personale de la familie și prieteni;
- *”Doar SRL -urile care fac dovadă prin număr de angajați, profit, etc iau împrumut de la bancă. Noi micii meștesugari n-avem toate hârtoagele pe care ni le cere banca. Nouă ne-ar trebui împrumut pe durată lungă, iar rata să nu fie lunară, ci trimestrială. Altă soluție: pentru meseriași, statul să pună taxă anuală fixă (impozit forfetar). Majoritatea romilor stau foarte greu cu evidența. Cînd mergem în târg cu ceaunele poliția economică nu ne crede, ne alungă. Ne cer facturi și pentru ultimul capăt de ață. Eu n-am cumpărat materia primă, am luat-o la schimb. Dacă ar exista taxă fixă nu ne-ar mai agresa. Majoritatea fac abuz. Dai două milioane pe contabilitate cînd tu faci 10 milioane să hrănești familia. [...] Primăvara facem mărtisoare. Baiatul meu de 22 ani lucrează, băiatul meu de nouă ani lucrează clopoței. Taxele, organele ne alungă de pe piață. Atunci copiii cum să mai continue?”*

Microfinanțarea pentru antreprenori romi - modele de bună practică în Europa

Kiutprogram, Fundația Polgar (Ungaria)

- bazat pe modelul lui Muhammad Yunus, Grameen Bank: împrumuturi de grup (5 membri), pe durata de 1 an, rambursări săptămânale;
- împrumuturile au fost acordate în mod oficial de Raiffeisen Bank, iar fundația (printr-un ONG creat special) a administrat împrumuturile: a pregătit agenții de teren, a trainuit clienții, a pregătit documentația de credit și a depus-o la instituția de credit, s-a ocupat de monitorizarea și evaluarea programului
- valoarea medie a microcreditului a fost de 1800 de Euro, au fost acordate 138 de microcredite
- rată de succes de 75%

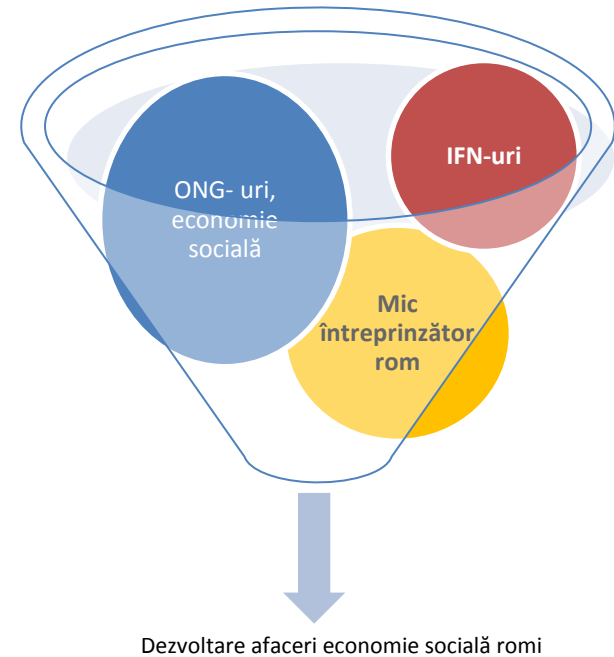
Experiența Kiut arată că sprijinul din partea sectorului non-profit pentru antreprenoriat în comunitățile de romi se poate concentra pe identificarea antreprenorilor romi cu potențial, și pe oferirea de ajutor pentru ca ei să poată îndeplini condițiile furnizorilor de credit tradiționali (bănci), inclusiv prin consultanță pe plan de afaceri și educație financiară.

Propuneri soluții de politici publice/instrumente financiare în România

POCU ar trebui să completeze sprijinul clasic pentru entitățile de economie socială (grant-uri)

atât cu măsuri de sprijin pentru antreprenori (viitori antreprenori) - instruire, consiliere, mentorat etc. în domeniul antreprenoriatului și managementul afacerii,

cât și cu noi mecanisme de finanțare care să faciliteze accesul micilor antreprenori din grupuri vulnerabile cum sunt romii la micro-credite cu dobândă subvenționată și/sau condiții speciale (perioadă de grație), pentru ca acestea să poată să se dezvolte suficient pentru a rezista pe piață.

Vă mulțumesc!